

- I. Z Jaké Materye sau Ptácy stvorení?
- II. W Jaké rozdílnosti?
- III. K Jakému výšku a cyli?
- IV. Jaké nám na sobě dává toto stvorení?
Maučení

O Prvni Částce.

Z Jaké Materye Ptactwo gest stvorení?

I. Dgewné *Mogjss* píše / že Ptactwo wsseliké létavé / ro-
vne gako Ryby a hmyz; wsseliký wodný / z wody gest včiněný.
Protož také podobnost ne gednu Ptactwo k rybam má. Ute-
bo gakož ryby w žirku subtilně / totiž w wodách byt swýg
magj / tak ptactwo w powětrí geste mnohem subtilneglissim
se proletruje: a gakož ryby w wodě prudce běhají / tak ptácy
prudce w powětrí letají: Ryby plautwemi k běhu sebě pomahají / Ptácy křídla swýa
mi se k letání ponaukají: Ryby w wodě lehce se wznašejí /
Ptácy tolitěz lehčeho a hbitého přirozenj gsau. A tak tedy
gakž Ryby, tak y Ptactwo létavé, gednostegnau Materye
magj/poneradž z wody oboge to stvorení včiněno gest.
Dívony tedy nerozum gest některých / kterých w Postě ryby ges-
dj / a ptactwa výzwati nechť jí gesste z gednoho původu / až
gedne materye gsau/gakž ryby, tak y ptácy. Původ ptas-
cova Pán Bůh sam byt ráčí / gakž počatečně včiněno ge pos-
gednau mocí swau Božskau, tati y potom / a posavád při-
wlasnená ptactwu taková moc / aby gedno každé pokolenj
ptací, sobě podobné množilo / rádem od Boha sobě vymec-
ním / a požehnáním geho Božskym / onemž rek, Ptactwo až
se rozmnožuje na zemi: gakož se tak dége. Uteho ač ge lidé
poždycky

wzdycty, gako y ryby / tak y ginat lapagi / k výšku obracegis
a wssak ani ryb w wodách, ani ptaku w powětrí / a nazev
mi rozmnožených wylowiti a wylapati nemohau.

O Druhé Částce.

O Rozdíle Ptactva.

Rozdíl Ptactva může být tento položen:

I. Gest Vlastní.

II. Podle podobnosti.

Ptactwo vlastně tím gmeněm se gmenující gest / kte-
réhož se k počtu na wětším dyle od lidí výzwá. A z těch
gest Ptactwo

I. Velké.

2. Malé.

Velké Ptactwo gest / kterež wětšího těla a zrostu gest nad
gine / onichž některých svaté Písino zegménca mluvoj / gako
o Pstrosu / kterýž gest zewstech Ptaku negwětissi / pěrovysus *Job 19. 14.*
gjez y Roni s gezdcem geho / a wssak se wzhůru časem svým
wznassi / a Roni y gezdci geho se posmívá / měho se neobá-
vá / wegce svá w prachu země skrywá / a počna ge zahřívá-
ti, opausiž ge / anž se k nim naracuge / k mladým svým pak
tak se zatravzuge / gakoby gich neměl. Vyprawuje y o Os-
licy, Gesicábu, Luišku / a gegich powahy rozličné Bůh wyp-
swetluge / neb to wesse on sam y stvocíl, y tříj, a zprawuje / *Job 19. 17.*
gakož swědčí *Job*, W geho ruce gest dusse wsselikého živo. *Job 11. 10.*
čicha.

Větší Ptactwo gest nezčislné a množ / y podle kragin roz-
dílných pokolenj ta y giná / gakž kteřím že připadnost lepší
k bytu a pastwě gegich bywá / protož také z gedne kraginy do
Druhé / gakž wětší tak y menší ptactwa gislymi časy se přená-
slegi / y zase přiletugj / gako Ržerab, Czáp, Bwjsala, Vla-
stowice

ſtowice, Štekiwane / a gine mnohé znagicy čas přijetí
svého.

Giné pak věcy k ptactvu podobnost magicy san/kterez také
lycagi křídla magic/gato gſau včely, vosy, ſtěnové, komář
e, a tém podobné žijaly.

O Třetí Částce.

K jakému vžitku stvořeno gesto ptactwo?

I Dobrý a výborný cyl, že byl stvořen ptactwa/to sas
mo svědecov Boži vkažuje: Clebo viděl Bůh vsecko ptas
ctwo/že dobré gest včineno. A na tom svědecov každy dos
ti moci může. A vossať zgněna tito vžitkové možau vka
zání býti stvořenho ptactwa.

I. Čest a Sláva Boží z tak dívonného stvoření. Clebo ani
světlum Čebeskym, ani stromům a bylinám, ani rybám ne
dal Pán Bůh toho daru / aby mohli hlasitě Boha chvaliti/
gato neprvě hlasity spůsob dal ptactvu Čebeskemu / ro
rozličných gegich zpěvých a melodych. A to gíz byla druh
á muzyka od Boha stvořená/první mezi Angely/nebo plés
sali Synové Boží/prvé nežli člověk stvořen byl; a teď druh
á muzyka / též před stvořením člověka byla / ptactwo vs
flechtile prospěvujíc.

II. Za pokrm gſau lidem gíz po pádu/nebo prvé došti by
lo člověku na owoce stromu / ana bylinkách způsobných /
potom pak y ptactwo Čebeské, člověku k pokrmu přidáno
pro posylání přirozenj geho / když genu strom života k vži
vání zbranění gest.

III. K Oberem rozličným některého ptactwa/ Pán Bůh
v. Mojs: 14. vživateli poručil/zvoláště hrđlicek, holubů, a vrabčů.

IV. K rozkoší a potěšení člověka / aby geg ptáckové
svým liby m zpěvem obveselovali / a zvoláště časy některý
mi

mi příhodnými / gatož patřdo jedosti na postancha zpěvov
slavíckového, stehlikového, čížkového, ſtekiwánkového,
drozdového, košového, a gtných Ptáků vſlechtile prospě
voucích/ lidské hlasy v vničném y lžnosti piewyslugicých.

V. Vžival Pan Bůh ptaků k trestání zlych lidí/gatož dí
Bůh: Toho kdo vme na poli z domu Gerobdamova/ ptas
cy nebeskji gísti budau. A opět / Oko kterež se posmívá
otcy, a pohrdá poslušenstvím matky / vyklinau krkavce
potocni, aneb snědje orlicata.

VI. Vžival gich Bůh také k poslání věrným svým
citelům: gato Holubice Čloelovi přinesla ratolištu zeles
nan, na důvod toho/že země gíz oschlá, a potopa prestala.
Proroka pak Eliasse skrze krkavce krnil v potoka Baryt v.
čas hladu/ nebo přinášeli krkavcy z rozkazu Božího každés
ho dne chléb a maso/ a to dvakrát za den, ráno a vvečer.

O Čtvrté Částce.

Čemu se včiti máme z ptactva letavého.

Cle nadarmo dí Pissno: Žepieg se ptactva nebeského, zotu. 7.
a oznamí tobě. A Kryštus Pán dí: Hleďte na ptactwo ne
beské ic.

Včime se z ptactva nebeského / 1. Včegně z mnohých.
/ 2. Obzvláště z některých.

Z mnohých včime se znáti,
I. Moc Boží dívonač / že ptactwo takové hbité a letavé
včinitařací/ gesto žadné gíre stvoření živelné toho nemá/
aby se tak vznášeti a letati mělo/gato ptactwo nebeské/ kte
rež rožkoš swau w powětrjí má / a čim wegsegj wyletunges
ejm bezpečnegsji bývá.

II. Naudrost Boží velikau / gatož w vdělenj ptactwa
nebes

skává. Od kudž pánžůh příklad wzaro wyscětluge včer' my choperování: že gakž ptacy letajice, svých hmyz hár. Mat: 11. 6.

gi, tak hágiti bude hospodin zástupu Jeruzaléma / anobrž obhaguge myswobodij geg, pomjegge pomstau záchowá. Mat: 22. 28.

V. Všawiennemu Pana Boha chwálenj, ponewadž ptas

čkowé počna na sojčanju do večera / a některý v času nočnja

ho chvali, a oslavují zpěvy svými Boha / tak orossen my

lídé činiti máme: Hospodin zagisté dárá přejčinu k plesanju

v vnocey / a písnička geho s pobožnými býwá čas vosselit'.

Obzvláštne pak z některých ptáků gest se čemu po včeti

v nasledování/y co sobě wzýti k výstraze, **Gako**

Orlice včj nebeských věcy hledati / a čistav pravodu Boží

míkowati. **Clebo** Orlice vysoko do oblaku se wznaší / a do

slunce gasného ráda patři/tam y zrak svých mladých orlicá

ek obrací: Tak y my svrchinjch věcy hledati/nybrž kde gest

tělo a pastva násse/tam se věrau a myslí pobožnan wznaší

ti máme / čemuž Chrystus Pán včj říká: Kde gest tělo, tam se

sletí y orlice/rozuměj sebe a své věci. Což y svatý Pas

vel wyscětluge: Obcování násse gestit v nebeských/odkudž

y Spasytele svého očekáváme. A svatý Chrysostomus pč

kně podobenstvoj orlice a orlicátek mladých wyscětluge: **V. Hom: 24.**

činěni gsouce orlicemi zde v tomto životě/wznašegmež se do

nebe, nybrž y nad nebe/nebo kde gest tělo, tam y orlice/tělo/gt

Kryšt.Pána pokremem a pastvou nassi pro smrt/nebo kdy-

by on nebyl padl poníjenjin/ mybýhom nemohli byli povys-

statí zwýšenjin. Kdož sa orlicí pěrozenj/ k vysokým a

nebeským věcem siněrovati a patriti magi/zemskými věcmi

se neobtežovati/ ale roždycky rozhříru na plunce spravedlni-

sti patriti / zrak myslí ostrý inži/ poněvadž stál Páně gest

orlicátek Božích a ne krkavců čelešných.

Holubice včj sproslosti, trpělivosti a tichosti/ gšic bez

T i j

žpři

IV. nebestému vmeni rozličných zpěvů / tak y w ozdobení cehož
ptactwo všlechtilau barwau a pěkným pečím / nacej Bůh
sám Jobovi ukazuje a pravos: Tyli sy dal Pawům kijdlo
pěkné/aneb péro Čapu, neš pšetroši. A y w tom pánžůh
rozdilně podělil ge dary svými : Et ktery m ptakům dal
Bůh pěkný zpěv y pěkné peči/ gakž číškori a stehličkori/ gio
ným pěkné peči, a neprýgerný zpěv / gakž párovori, a pa-
pauskori / ginyliby zpěv, a prosté peči / gakž Slawickori
wi, a Slezskoroi. A však při w sselikém ptactwu to
divné gest / že své zpěvy a melody vnicí nevčee se tomu
od žádného, ale s tím se hned tak rodice své vmeni prokazují/
a rozličnosti mniché w svých zpěvosech s divnými proměnami
mi vživagj gesso lidsté díce gak pracie a dkyaho prostěm
mluvěnji, orossen potom po letech teprwa mnichých, zpívouc
ni a muzyce, včeno býwá/a mnichy, by všece včen byl/do smrti
žádnému zpěvu vniclému neb muzyce naučiti se nemůže.

III. Dobrotu Boží gakž Krystus Pán dí: Nakž koli ptas
cy všebešti ne segjaní ne žnau / ani do stodol neshromáždoují
a však Otec všebešti křmis ge: Čim všece vám to činí o
malé výry?

IV. Opatrnosti a prozřetelnosti očemž dí Bůh: Čap
w powětří žna nařízené časy svět / a hrdička, y rečab, y vla-
stovice sletí pěsleci svého / lid pak můg nezná saudu ho-
spodinová / gakž tedy mužete rýsy mauděj gíme, a dákou
Hospodinu máme. A y gisse nadarmo vělá pšatá péro / na-
darmo gíau w žákone zvěhli. Ždali koho zahabili ti muž-
e? Ždali ſau lidé předěleni, a gati? A y ſlowem hospo-
dinovym požrdagi / gakž tedy gest maudrost gegich?

**V. Gednomyslosti a lásce/ nebo ptactwo sobě podobné
w svých haussich drži se, a ne směšuje / druh k druzi své se
tghne, a ohlaſuje / nybrž ſebe wespolek lituje bráni, a za-**

ſtawá

Mat. 10.16. Žluči zlosti a horčosti / k čemuž v Krystus Pán nás wede? Vídete sprostří gáko holubice.

Lžápi vči vděčnosti, a odměňování se za dobrodiny: nebo oni staré rodiče své bratří, v přenásejz místě na místo.

Slepice svých kurátek pod křídla schraňování, a prostým, gini však příjemným voláním/ pokrmu z vst svých podáváním/ z země vyhrabováním/ v proti luniaku se poslavováním/ v každze Boží laskavé nás lidí opatrování/ a rodiců o dítětka volastenské, z povinnosti v lásky vstavivé ne čování. Protož Krystus Pán dí: Je chcel mnichokrata Geruzalemské obyvateli gáko slepice shromáždilé pod křídla kuráteka svá shromážditi, a však necháti.

Vlásitovice kteráž hodi své mladé na zraku oslepené byslinkan Celidonyi/ vči zježzenému výzvání prostředků od Božího stvořených/ k obogojmu životu náležejcích, v posvátní a spasení dusse, v k zdraví těla připadných; a zvolášť aby lidé znali slepotu svau pírozenau/ o níž Jan svatý mluví: Utevřiž je gsy býdny, miserný, chudý a slepý/radjmě tobě aby oči svých poznalaž Collirium, aby viděl.

Ržerčás vči bedlivosti/kterýž netoliko neobmeštka času přej letu svého/ ale když se vnocey vysadí na odpočinutí/ vgedne noze drži kameneck/ gestlízeby vsnul/ aby rychle geho slustem zbuzen byl / a tak bedlivau stráž nad schau v nad glnými drži.

Krakwcy mladí, vči nás Boží opatrování znáti/ a k němu se v potřebách vtíkat/ gákož dí David: Kterýž dává pokrm krakwcy mladým, kteříž volagi k němu. Této/ Rdo připravuje krakwcy pokrm ge/ když mladí geho k Bohu byl němu volagi/ a ta volagi se sem v tam pro nedostatek pokrmu.

Wčeličky vypívají dobrému rádu a pracovitosti/ nebo magi matku svau/ aneb radější krále gediného/ tím se ijdí a správ-

eugí a pilné snaseggí: on pak ke všemu dohlídá, gák se co dělá/ gich k u prácy ponaučá/ a gákož tělo větší ma než gine včely, křídla pak menší než gine včely, a žihadla žádneho. Tak povýšením světské v duchovníj zprávě, magi byti dobroci v ke všechném, žádnému neskloditi, větší láska svau svau se nerovnáseti / na všecko, co, kdy, gák se dělati má, pozor místi: traupů, zahálciwých lenochů, ffarkářů, pochlebníků, zloděgů, netrpeti. Pracujcím dobré práce ovládčovati mezy svým lidem bývati/ a oné péci volastenskau mísdati.

Voselitké pak práce, a vyslování, v rádu gegich aby dobrý cíl, a vjitek byl, ne gáko med/ ale gáko med/ oto vzdycy peskovati. A takž zase oddaní k u Panum, a posluchači k věcitem, a zprávoum duchovníj poslustru, a vprímej se mísiti / činse všali, a rozkazy Pána nebeského a rčení svých předslojených gákožto na mísce Božím k zprávě předstarových. Takž v podobenstvju rozličná Duch Boží z povach, a obyčeji ptactva běre / a na lidu obracy: Gáko člověk opauteře, gíjí míslo, a powolaní své všetečně podoben gest peaku kteříž blaudí, a hnjido své ztracuge. Item / Jakož pták přes hlawu člověkta přeletuge / tak žporečenstvju všetečně vynesené nedochází. Item Jakož nic. nepolapí ten kteří osydla strojí před obličejem ptáků, neb zvítí: tak vkrtný cyzých věců žádage nečádne/ nemá v tom Božího požehnání. Item / gákož pták pospícha do osydla neuveda že gest protigeho životu / tak lidé nečistí, smiluj, a cyzkožnij / gákož pták do osydla / aneb k smrti své časné v wečné po-píchagi. Gákož doropruwa sťecí, a nic newysedí / tak kdož dobývá statku, však skřidau / v polowicy dnú svých musí osplnití geg / a naposledy bude blazen. Gákož holubice ká, a vlas.

Tetíj

a vlas

XXXVIII

a vlastovice píšti : tak po dožji w čas schanjení sami w sobě
lč. i / snasejice těžostí / a naděje w mleci trpělivě k Bohu
k výjavě očekavajice výprostění.

K rovstraze také gau powahy některých ptáků / gau se
lidstě zlé powahy ukazují / gato, Pſteros, a Vlkarowc / proti
láscce přirozené činí / že opauejí mladé swé / a proti nim se
tak zatvazují / gato by gich nebylo : čimž se ukazují lidé, na
přirozenou lásku k svým dítka m se zapomnagacy. Žezhule,
nerodečnosti dokazuje veliké / když ptáčka kterýžgi wyseděly
y dosti dluho vychowal naposledy z žirá / a tím zlým za
dobrodinu se odměnuje / odkudž se y příslowí o nerodečných
výjivá / Ingratus Cuculus nerodečná Žezhule. Štssiuowé, a
Woły, známenagi lidi vrhawé, sscipawé, ſkodliwé, a neví
tečné / gazyka zlého kterýž nic giného nevníegj / nž giné tolis
ko ſtraffowati, přemjstati, pomlaniwati, ſcipati / a
summanu vſſeligat ſkoditi / k sobě pak giným žádne
ho přijitpu, a práwa nedávati. Potud
o ſtwořenj páteho dne včineném.

Rapitola. VII.

O ſtwořenj dne ſſestého heiněném.

W tomto dni ſſestém PánBúh dwoge ſtwořenj včini
t, a ſtuk ſtwořenj dokonati rácil: Touž ſwořil,

I. Živo-

I. Živočichy některé nerozumné.

II. Člověka rozumného / k u podobenství
Obrazu swého,

Artikul. I.

O Žiwowocichu nerozumném ſſestého dne Stwořeném.

A Ŧekol Pán Búh vſſeliky twor dobrý včinil vſſak po
dle swé lsbosti, a mandroſti Božské / chtěl mjeti gedny twory,
nad druhé dokonalegssi, a ſlavonegssi / gatožto Aposſtol wy
ſwětluge, y přejkladem Hospodáče bohatého, a rozzaffněho /
a domu y řožicných potreb geho: Ze wdomu velikém gau Lam: 2. 10.
nádoby rozdílné některé větssi, giné menssi, některé pětne /
giné gessé pěknegssi / některé na swém mjtě potřebné, a
giné gessé potřebnegssi / některé zlaté, giné ſtrjbrné, giné
dečerenné, giné lamenné, giné hlinenné, a giné z giné ma
terye / y Eginému a ginému cyli / vſſak vſſecky k u potrebě,
a vžitku. Tak PánBúh vſſirokém domu swém (genž gest
ento svět) také rácil při ſtuku ſtwořenj včiniti / a rozličná
ſtwořenj vývoſti. Pořádek pak ten zachowal je od začatu
ku k dokonání / a ob nedokonalosti k dokonalemu způsobu
swa ſtwořenj přivozowal. Ulegprwé vſſecká nerozumns
ſtwoření / a naposledy člověka rozumny twor, na svět vys
věhl. Ulegprwé dám a Panſtroj, nes hospodářství a hog
ný ſtatek připravil / a teprwa člověka kterýžby w tom do
mě vkladl, včinil. A přehně ſwedectví vydal Mlogijs
otom tworu nerozuminem: Rácel také Búh, výdeg země Mog: 1. 24.
duſſi ſiwer / gednu každau podle pokolenj swého, howada,
a země